

Міністерство освіти і науки України
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут комп'ютерних інформаційних технологій
Кафедра комп'ютеризованих систем управління

Лабораторна робота №3
з дисципліни «Комп'ютерна електроніка»
на тему «Дослідження біполярного транзистора у ключовому режимі
для схеми с загальним емітером»
Варіант №3

Виконав:
студент ННІКІТ СП-225
Клокун Владислав
Перевірів:
Андрєєв О. В.

Київ 2017

1 Мета та основні завдання роботи

1. Закріпити теоретичні знання з фізики процесів, що відбуваються в біполярному транзисторі, який працює в ключовому режимі.
2. Набути практичних навичок у визначенні основних параметрів перехідних процесів.
3. Вивчити процеси, що відбуваються у біполярному транзисторі у ключовому режимі.
4. Вивчити, від чого залежить час увімкнення й вимкнення біполярного транзистора.

2 Принципова схема віртуальної лабораторної установки

Принципова схема віртуальної лабораторної установки для дослідження біполярного транзистора у ключовому режимі зображена на рис. 1.

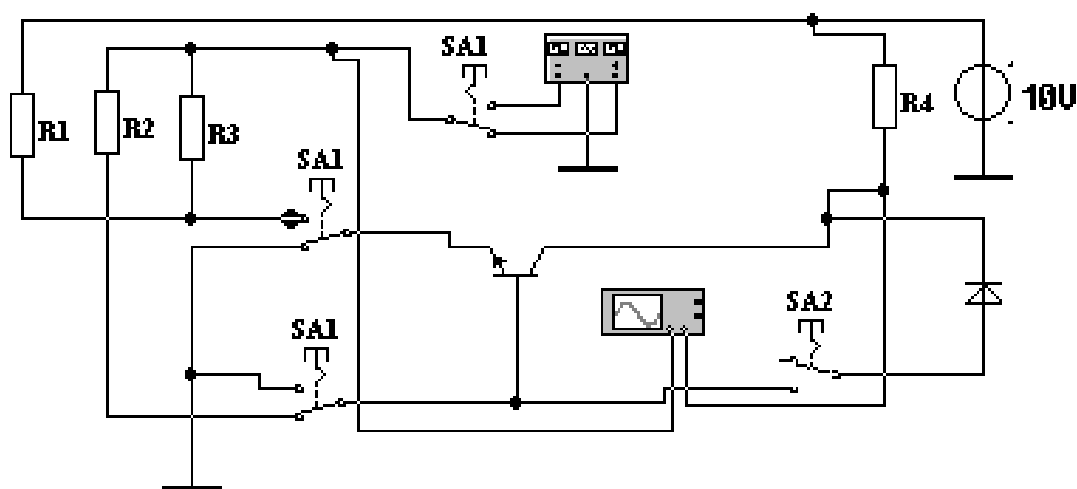

Рис. 1: Принципова схема віртуальної лабораторної установки

3 Хід роботи

Вмикаємо біполярний транзистор за схемою з загальним емітером. Для цього встановлюємо перемикач SA1 в нижнє положення. Відключаємо діод, встановивши перемикач SA2 у верхнє положення. Вмикаємо осцилограф та встановлюємо на ньому такі режими і масштаби:

Time Base	0,2 $\mu\text{s}/\text{div}$	Y/T; Auto
Channel A	2 V/div	DC
Channel B	5 V/div	DC

Вмикаємо функціональний генератор та налаштовуємо його на генерацію прямокутних імпульсів. Встановлюємо такі налаштування:

Frequency	1 MHz
Duty cycle	50%
Amplitude	1,5 V

Запускаємо віртуальну установку на моделювання. На екрані осцилографа з'явилась часова діаграма вхідної і вихідної напруг транзистора. Призупиняємо моделювання і вимірюємо амплітуди вхідного імпульсу: $U_B = 1,5 \text{ В}$ та вихідного імпульсу: $U_K = 10 \text{ В}$. Амплітуда вихідного імпульсу близька за значенням до напруги $E_K = 10 \text{ В}$, отже транзистор знаходиться в режимі насичення.

За допомогою візирних ліній визначаємо часові параметри з діодом і без.

Параметр	Значення	Параметр	Значення
t_{3T}	2,5 нс	t_{3T}	0 нс
t_{HP}	11,8 нс	t_{HP}	91 нс
t_P	3,6 нс	t_P	125 нс
$t_{СП}$	7,6 нс	$t_{СП}$	64 нс
(а) з вимкненим діодом		(б) з ввімкненим діодом	

Табл. 1: Часові параметри біполярного транзистора, підключеного за схемою з загальним емітером при $U_E = 1,5 \text{ В}$

За отриманими часовими параметрами рахуємо $t_{ВВІМК}$ і $t_{ВІМК}$:

$$t_{ВВІМК} = t_{3T} + t_{HP} = 14,3 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 11,2 \text{ нс}.$$

Для ввімкненого діода:

$$t_{ВВІМК} = t_{3T} + t_{HP} = 91 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 189 \text{ нс}.$$

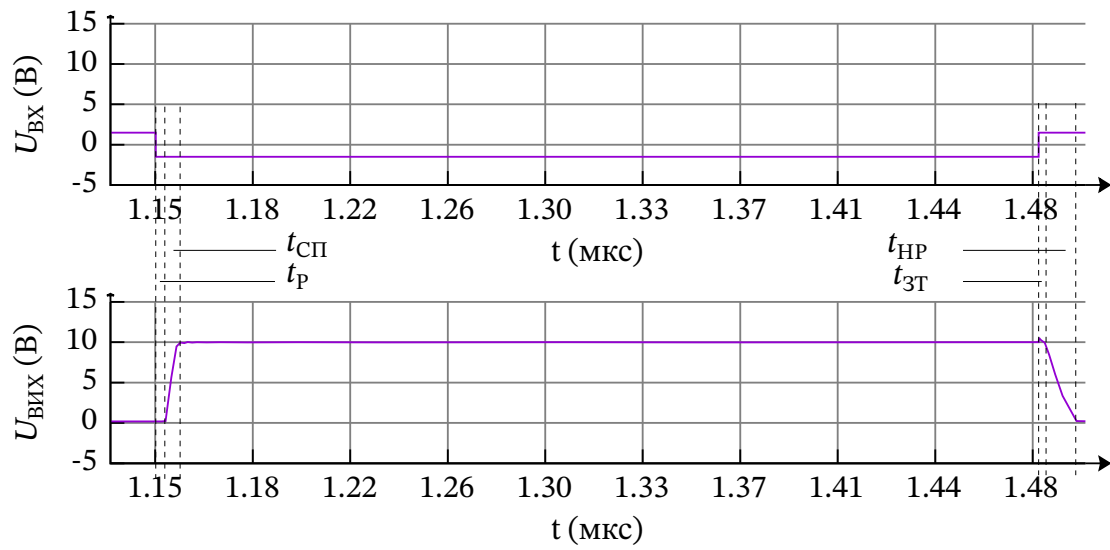

Рис. 2: Часова діаграма вхідної і вихідної напруг для $U_E = 1,5 \text{ В}$ з вимкненим діодом

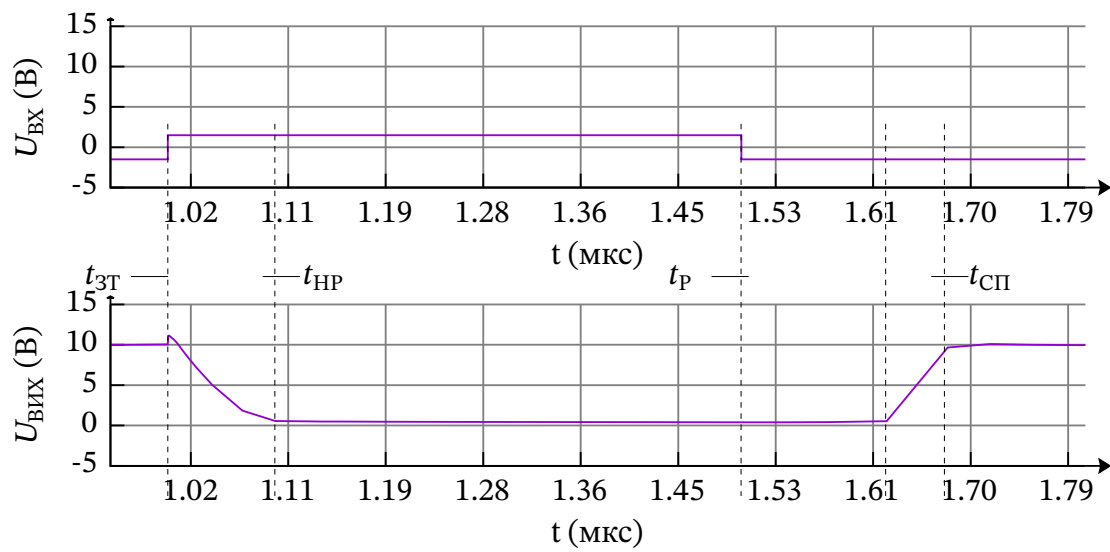

Рис. 3: Часова діаграма вхідної і вихідної напруг для $U_E = 1,5 \text{ В}$ з ввімкненим діодом

Відключаємо діод. На функціональному генераторі встановлюємо амплітуду вхідних імпульсів рівну $U_{BX} = 0,7$ В. При цьому амплітуда вихідних імпульсів зменшилась. Біполярний транзистор знаходиться в *активному режимі*. За допомогою візирних ліній визначаємо часові параметри.

Параметр	Значення	Параметр	Значення
$t_{зТ}$	7,8 нс	$t_{зТ}$	0 нс
$t_{НР}$	115 нс	$t_{НР}$	377 нс
t_P	0 нс	t_P	1 нс
$t_{СП}$	5 нс	$t_{СП}$	20 нс

(а) З вимкненим діодом

(б) З ввімкненим діодом

Табл. 2: Часові параметри біполярного транзистора, підключеного за схемою с загальним емітером при $U_E = 0,7$ В

За отриманими часовими параметрами рахуємо $t_{ВВІМК}$ і $t_{ВІМК}$:

$$t_{ВВІМК} = t_{зТ} + t_{НР} = 115 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 5 \text{ нс}.$$

Для ввімкненого діода:

$$t_{ВВІМК} = t_{зТ} + t_{НР} = 377 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 20 \text{ нс}.$$

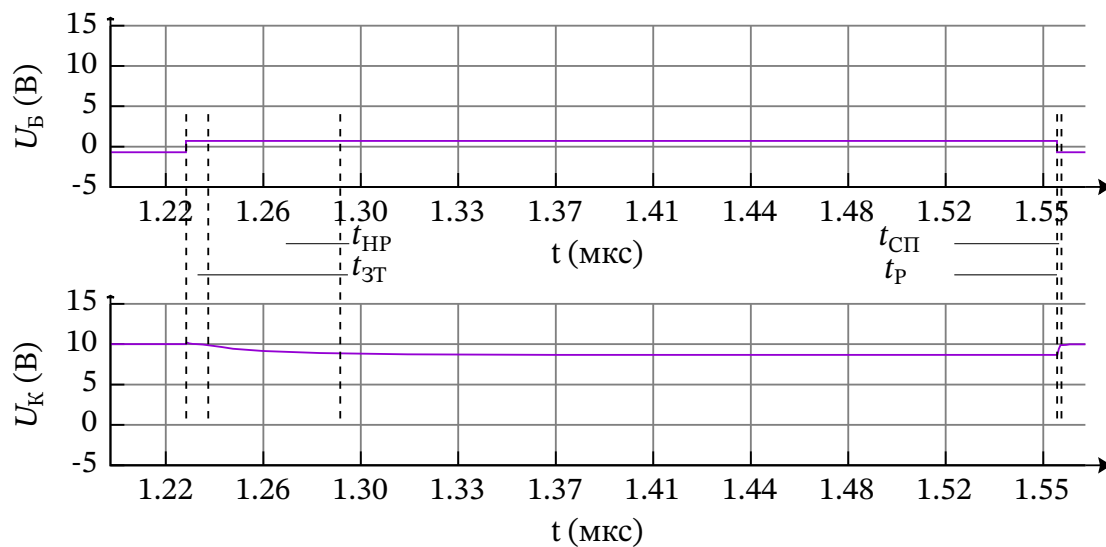

Рис. 4: Часова діаграма вхідної і вихідної напруг для $U_E = 0,7$ В з вимкненим діодом

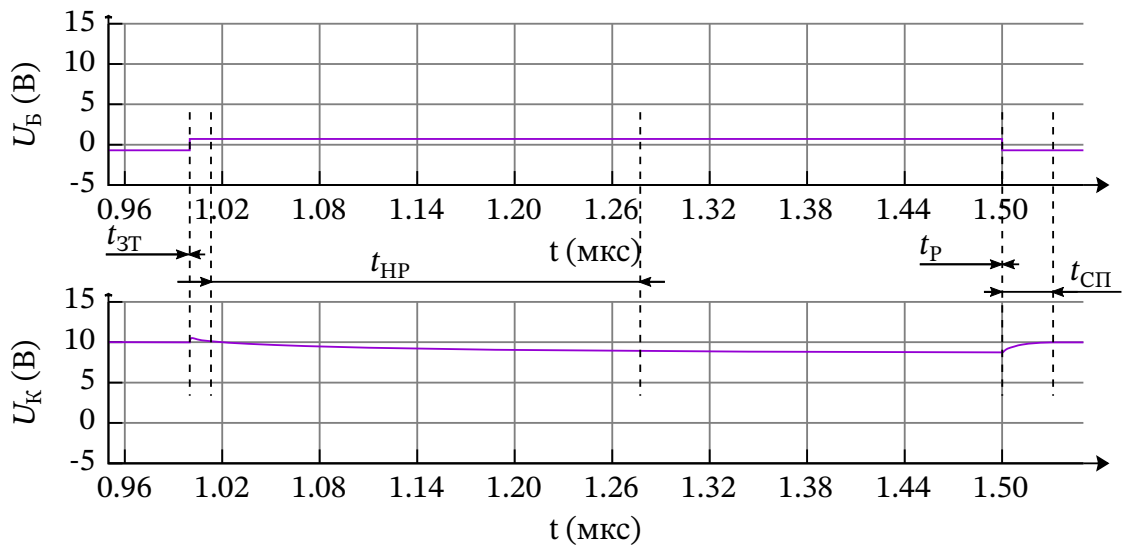

Рис. 5: Часова діаграма входної і вихідної напруг для $U_E = 0,7 \text{ В}$ з ввімкненим діодом

Відключаємо діод. На функціональному генераторі встановлюємо амплітуду входних імпульсів рівну $U_{ВХ} = 2,3 \text{ В}$. При цьому збільшились амплітуда вихідних імпульсів і час t_P . Біполярний транзистор знаходиться в режимі *глибокого насичення*. Визначаємо часові параметри з вимкненим і ввімкненим діодом.

Параметр	Значення
$t_{ЗТ}$	0 нс
$t_{НР}$	26 нс
t_P	5 нс
$t_{СП}$	5 нс

(а) з вимкненим діодом

Параметр	Значення
$t_{ЗТ}$	0 нс
$t_{НР}$	46 нс
t_P	216 нс
$t_{СП}$	81 нс

(б) з ввімкненим діодом

Табл. 3: Часові параметри біполярного транзистора, підключеного за схемою з загальним емітером при $U_E = 2,3 \text{ В}$

За отриманими часовими параметрами рахуємо $t_{ВВІМК}$ і $t_{ВІМК}$:

$$t_{ВВІМК} = t_{ЗТ} + t_{НР} = 115 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 5 \text{ нс}.$$

Для ввімкненого діода:

$$t_{ВВІМК} = t_{ЗТ} + t_{НР} = 46 \text{ нс}, \quad t_{ВІМК} = t_P + t_{СП} = 397 \text{ нс}.$$

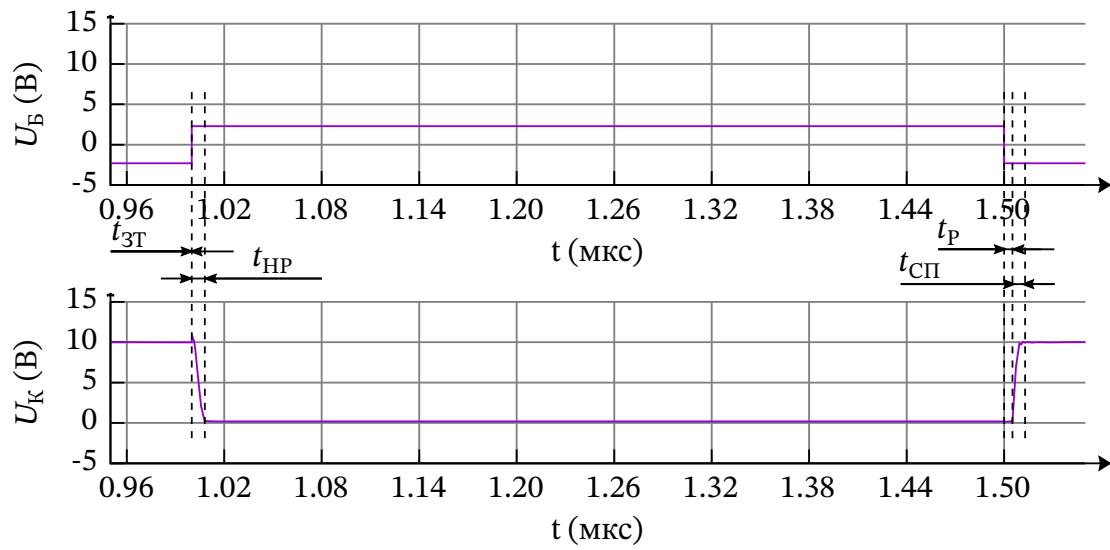

Рис. 6: Часова діаграма вхідної і вихідної напруг для $U_E = 2,3$ В з вимкненим діодом

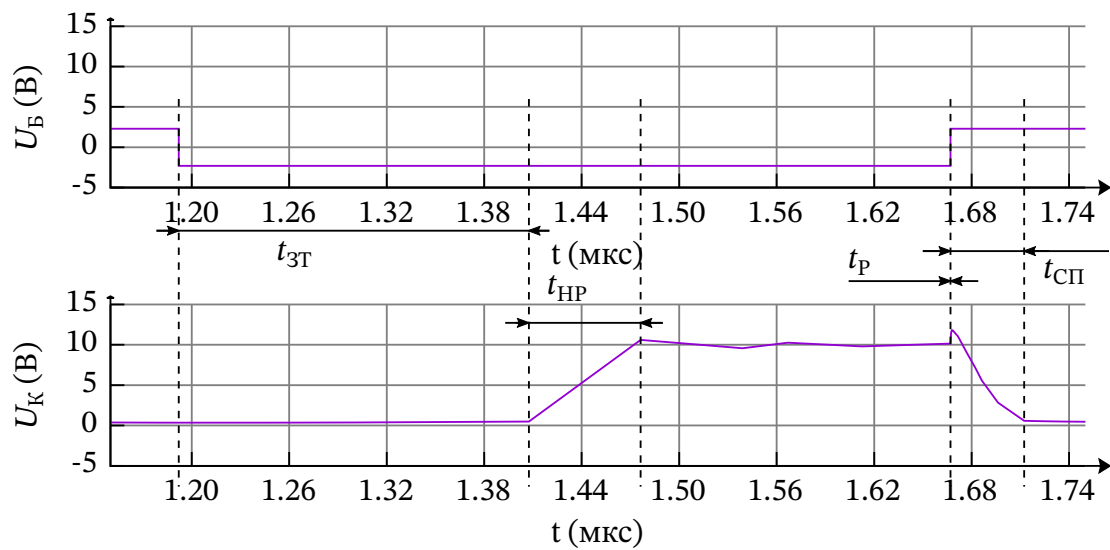

Рис. 7: Часова діаграма вхідної і вихідної напруг для $U_E = 2,3$ В з ввімкненим діодом

4 Висновки

Виконуючи дану лабораторну роботу, вдалось визначити за експериментальними даними, що при ввімкненні біполярного транзистора у схемі з загальним емітером, він найшвидше перемикається в режимі насичення з вимкненим діодом: $t_{\text{ВВІМК}} + t_{\text{ВИМК}} = 25,5 \text{ нс}$.